

איש לרצח

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש ו טבת תשס"ח שבת - ירושלים 4:01 תל-אביב 4:15 חיפה 4:04 מוצ"ש - ירושלים 5:17 תל-אביב 5:18 חיפה 5:16

פרשת ויגש

איסור הלבנת פנים

אם מוכיח הזולת, יוכיחנו בצנעה, שלא להלבין פניו ברבים !
נלמד מהפסוק: "ולא יכל יוסף להתאפק לכל הניצבים עליו"... (פרק מה-א)

וכתב רש"י: "לא היה יכול לסבול שיהיו מצרים נצבים עליו ושומעין שאחיו מתביישין בהוודעו להם". יתר על כן מובא במדרש: אמר רב שמואל בר נחמן, לסכנה גדולה ירד יוסף, שאם הרגוהו אחיו, אין בריה בעולם מכירו. ולמה אמר "הוציאו כל איש מעליו"? אלא כך אמר יוסף בלבנו: מוטב שאהרג ולא אבייש את אחי בפני המצרים (תנחומא).

הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל מסתפק (בחכמת שלמה חו"מ סי' תכו ס"א) לדעת הראשונים שהלבנת פנים היא כרציחה ממש וגם היא נכללת בדין ש"הרג ואל יעבור", האם אדם צריך לבזות עצמו כדי להציל את חברו ממיתה? ומכריע: אין צריך להתבזות כדי להציל אדם, אף אם רואה אותו שטובע בנהר.

ואולם כבר תמהו עליו (יעויין שו"ת מנחת שלמה ח"א סימן ז) שאינו דומה חומרת המבזה עצמו לחומרת המתבזה מחברו, שבודאי מה שאמרו שהלבנת פנים נחשבת כרציחה זהו רק כשחבירו הלבין פניו ד"אזיל סומקא ואתי חיורא", וזה לא שייך כשמבזה עצמו.

קושיה אחרת העלה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (בשו"ת מנחת שלמה שם): לפי הנלמד מתמר שהעדיפה להשרף ולא לתבוע, כדין את יהודה ולביישו, צ"ע: כלום לא רשאים לתבוע אדם חשוב ונכבד, ככל שיהיה, על גניבת ממון, למשל, אף שבוודאי יהיה לו מכך הלבנת פנים?

בענין הספק שהצענו בעלון "איש לרעהו" - וישב [האם מותר להלבין פני אדם המבקש זאת מאוד, לטובתו] רבים מקוראי העלון סברו כי אין סיבה לאסור, והיו שדימו זאת לאותה סברא שהבאנו לעיל [שיש לחלק בין מבזה עצמו למתבזה מחברו].

אך לכאורה נראה לאסור, שהרי אדם שרוצה בזיון באמת, מתכוון להלבנה ממש! ואם הוי כרציחה, אין רשות לאדם לבקש זאת. וכמו שלא יעלה על הדעת שיהיה מותר לאדם לבקש מחברו שיהרגהו כדי שעי"ז ירוויח טובה גדולה, דהוי מאבד עצמו לדעת. ואדם לא בעלים על גופו לעשות בו כרצונו. [ואף אם נחלק בין "כרציחה" ל"רציחה ממש", יש לאסור מצב שמבזה את הצלם אלוקים שבו שפוגע בכבוד יוצרו, ואכמ"ל].

הלבנת פנים בעבור "קיטל"?!

הגאון רבי יעקב יצחק רודרמן זצ"ל ניחון, עוד בהיותו נער, בנפש רגישה ולמוסר הליכות. על כן, אין פלא, שגם כעבור שבעים שנה עדיין רטט קולו ברגש, כאשר סיפר את המחזה המביש שהיה עד לו בעודו נער:

פעם ביום "הושענא רבא", התכבד ה"גבאי" [שהיה אשיות נכבדת] לרדת לפני התיבה כש"ץ לתפלת מוסף. והנה התברר למבוכתו, שה"שמש" שכח להביא לבית הכנסת את מלבוש ה"קיטל" הדרוש לש"ץ. לנוכח התקלה הבלתי-יצפויה, התלקחה חמתו של הגבאי והחל לצעוק בקול על ה"שמש" על כשלונו כשהוא מלבין פניו לעיני העדה.

"שוו נא בנפשכם" - היה הרב רודרמן מזדעק - "עבירה של הלבנת פנים על כל חומרתה! ועל מה יצא הקצף? הרי לבישת הקיטל אינה אלא מנהג, רק מנהג! ואילו הלבנת פני חברו מדאורייתא היא! בא הלה ועבר על איסור חמור וגם השבית את שמחת החג של זולתו בעבור "קיטל"?! שורון - יח

"הזהרו מלגרום בושה"...

פעם ביקשו מהגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל לומר שיעור בכלל שבאחד מערי השדה. הגיע הגאון, מסר את שיעורו, ולאחר מכן אמר לאברכי הכולל את הדברים הבאים:

"דעו לכם שלא בשביל לומר לכם חידושי תורה הטרחתי עצמי בזקנותי המופלגת לבוא לפניכם. אלא בשביל לבקש מכם דבר אחד: "אל תכנסו לרב של הישוב הזה לדבר איתו בלימוד, הוא מורה הוראה מומחה בתחום שלו, אבל לא הסכין לדרך הלימוד שקיבלתם אתם בישיבות, אם תכנסו אליו לדבר איתו בסיגנון שלכם, עלולים אתם ח"ו לגרום לו בושה וחלישות הדעת וזה אסור לעשות לכל יהודי, וק"ו לרב שהוא נושא דגל התורה בישוב זה והרבה חייבים בכבודו! דברים אלו חשובים בעיני לומר לכם יותר מהחידושי תורה שאמרתי לפניכם! ולשם כך טרחתי ובאתי אליכם!"

פניני רבינו יחזקאל

מעלה נשגבה שלא לנטור למרעים לו, ואף להשיב טובה תחת רעה!

נלמד מהפסוק: "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתתם אותי... כי למחיה שלחני אלקים" (פרק מה"ה)

נמצאנו למדים מעלתו המופלאה והנשגבה של יוסף הצדיק, אשר לא די שמחל לאחיו שהשליכוהו לבור נחשים ועקרבים ואחר כך מכרוהו לעבד, אלא אדרבה, עוד ניחמם ועודד את רוחם ודיבר על ליבם כי מעשיהם גרמו לו ולהם טובה גדולה! ובזה הבהיר להם כי זכאים הם ולכן גלגל הקב"ה זכות על ידם.

אמרו חז"ל (יומא כג.): כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם! ושואלים: הרי הנעלבין ואינם עולבין וכו' עליהן הכתוב אומר "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו"? ומתריצים: "לעולם דנקיט ליה בליביה" [=אינו נוקם למעשה, אך בגלל כבוד התורה צריך לשמור העלבון בלב].

מצא לכך הגאון רבי יוסף שאול נתנזון זצ"ל (בספרו **דברי שאול**) רמז בפסוק "הוא ישובך ראש ואתה תשובנו עקב" - הנשיכה בראש גלויה וניכרת היא, ואילו הנשיכה בעקב נסתרת היא יותר, נמצא שנשיכת הנחש אינה גלויה ואינה ניכרת. בדיוק כך צריך התלמיד חכם לנקום, באופן "דנקיט ליה בליביה" כלומר: להסתיר בלב ולא לעשות מעשה בגלוי, והיינו "נוקם ונוטר כנחש"...

עוד שואלת הגמרא (שם) מדוע מותר לו לשמור בלבו, והרי אמר רבא "כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו"? ומתוצאת הגמרא: "דמפייסו ליה ומפייס" [אם מבקשים ממנו מחילה חייב למחול].

בגדר מחילה זו, אמר הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל (בספרו **אור ישראל**): כשם שבתביעת ממון אם מחל אדם לחברו על חוב שיש לו אצלו, הרי זה מחילה גמורה ושוב אינו יכול לתבוע את החוב, ואם מתחרט ותובע, הרי זה גזל גמור. כך גם לענין פיוס, אם פייסו ומחל לו, אסור שישאר בלבו טינה כל שהיא, ואם עדיין נותרה בלבו איזושהי טינה הרי זה כאילו תובע מחברו מה שכבר מחל לו.

כל זאת אם פייסו וביקש ממנו מחילה, לא יהא אכזרי מלמחול. אך אם לא פייסו, רשאי עפ"י דין שיהיה לו בלבו עליו תרעומת וקפידא. וכן אם גרם הפסד ממוני לחברו אף שפטור מלשלם לו, מכל מקום רשאי הניזק שיהיה לו תרעומת עליו.

יסוד זה למד רבי ישראל מלשון המשנה: (בבא מציעא עה:): "השוכר את האומנין והטעו זה את זה, אין להם זה על זה אלא תרעומת" ולכאורה תמוה: לשם מה מזכיר התנא ענין התרעומת הרי מה שחשוב לנו לדעת הוא רק שאין לו עליו תביעת ממון, ומה איכפת לן אם ישאר לו עליו תרעומת או לא?!

אלא מלמדנו התנא שגם ענין ה"תרעומת" צריכה להיות מוגדרת במסגרת ההלכה. אם לא פייסו רשאי להיות לו עליו תרעומת על פי דין. ואם פייסו וביקש מחילתו ומחל לו, אסור שיהיה לו תרעומת עליו וחייב לעקור כל תרעומת וכל טינה מלבו.

שלא להכשל בשמירת טינה...

היה לו לגאון מטפליק - רבי שמשון אהרן פולונסקי זצ"ל, ידיד אישי, ד"ר מרדכי אליאש, שמסר לו בכל חודש סכומי כסף לחלקם לצדקה. הוא לא נהנה מהכספים, אף לא פרוטה אחת. כי אם חילק הכל לעניי ירושלים, היו שבאו אליו לביתו, והיו ששלח אליהם לביתם.

פעם הבחינו בני ביתו ששולח למשפחה פלונית מנה כפולה... שאלוהו: מה ראה על ככה? השיב הגאון: "להוי ידוע לכם שכאשר יצאתי מהפוגרומים ברוסיה לילך ארצה, רעבנו ללחם. האיש הזה שאני שולח אליו כעת, היה אז גבאי צדקה, אך קפץ את ידו ממני. עכשיו התהפך הגלגל. אני המחלק צדקה והוא המקבל. ובכדי שלא להכשל ח"ו בשמירת טינה, הריני שולח לו במדה גדושה יותר, שלא יתבעוני ח"ו בעולם האמת, אולי נקמתי ונטרתי"...

מרבצי תורה מעולם החסידות

משיב טובה תחת רעה

כאשר גירש הגאון רבי יוסף דב סולובייצ'יק זצ"ל (בעל הבית הלוי) את אשתו הראשונה. דחה בל תוקף את "נדיבות לבו" של חותנו, שאמר לפצתו בכסף מלא אם יתרצה לגרש את אשתו. יתר על כן, גם אחרי שנכנע לגורלו ונתן גט לאשתו, לא רק שמיאן לקחת כסף פצויים מחותנו, אלא אף גמר בדעתו שבעוזבו את בית חמיו לא יקח איתו כל חפץ שקנה חותנו, פרט לסלית.

משום כך בעיית המחיה לעתיד הטרידה מנוחתו. והנה איש אחד מעשירי העיר בוברויסק הציע לפניו שילמד עם שני בניו המבוגרים שלוש שעות ביום גמרא ודינים, ותהיה משכורתו שלימה - שלושה רובל כסף לשבוע, בנוסף לבית מגורים מיוחד עם מזונות ומלבושים, אולם הגרי"ד השיב את פני האיש ריקם.

אז הגיע אליו גם ידידו הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגא זצ"ל, רבה של בוברויסק כדי לדבר על לבו ולשכנעו שיאות לקבל את הצעתו של העשיר ולו רק לחודשים מספר, אך הגרי"ד סרב. לא ירד רבה של בוברויסק לסוף דעתו של הגרי"ד. את סיבת מיאונו ללמד תורה את בניו של העשיר תלה ב"באינו לפי כבודו" ועל כן העיר לו: "להיות מלמד גמרא ודינים, אין בכך משום פחיתות הכבוד! והרי גם רבי חיים מוולוז'ין הוסיף אחרי חתימת שמו הכינוי "מלמד", להגדשת תוארו ותפקידו".

השיב לו הגרי"ד: "זקני רבי חיים מוולוז'ין היה מלמד תורה לבני עניים, ואף פירנס אותם משלו, שכן מהם תצא תורה בישראל, אבל כבודו מציע לי שאהיה "מלמד" לבני עשירים והם יפרנסו אותי, וחוששני מאד שהתורה שאלמדם בנערותם תהפוך להם לרועץ בגדלותם לנגח את הרבנים היושבים על מדין!"

ואולם רבה של בוברויסק לא שוכנע מדבריו והמשיך להפציר בו ולשדלו שיענה בחיוב להצעת העשיר ללמוד עם בניו. כשראה הגרי"ד כך גמר אומר לגלות לו את הסיבה האמיתית מדוע אינו רוצה ללמד את בני אותו עשיר וכך אמר:

"סבורני שהעשיר הלזה, אין טובת בניו לנגד עיניו ואין כוונתו לשם שמים! שכן מתחרה הוא עם חותני במסחרו, וגם שונא הוא לו, חוששני, ויש רגלים לדבר, שכל רצונו לעכבני בבוברויסק ובביתו דוקא, אינו אלא כדי לקנטר בזה את חותני ולנקום בו ובמשפחתו, ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת לגרום להם בזיון ועלבון ולעבור על "לא תעמוד על דם רעך"?"

כעת נוכח רבה של בוברויסק לראות עד היכן מגעת צידקותו של הגרי"ד, ולא הוסיף עוד לדבר אליו בענין זה.

עפ"י הראשון לשושלת בריסק

שלא להשתמש ולהנות מממון שאינו שלו!

נלמד מהפסוק: "וילקט יוסף את כל הכסף" (פרק מז' יב)

וכתב הרמב"ן: "שהיה [יוסף] איש אמונים שהביא כל הכסף בית פרעה ולא עשה לעצמו אוצרות כסף... אבל נתן למלך הבוטח בו כל הכסף. וקנה לו האדמה... ומצא בזה גם חן בעיני העם, כי ה' הוא המצליח את יראיו".

ידועים דברי חז"ל (חולין צא.) על הפסוק "ויותר יעקב לבדו" - מכאן לצדיקים שחביב עליהם ממונם יותר מגופם. וכל כך למה? לפי ש"אין פושטים ידיהם בגזל". ולכאורה: מה הרבותא בזה שהצדיקים נזהרים מאיסור גזל? יתירה מזו: וכי הזהירות מאיסור גזל היא נחלת הצדיקים בלבד?

ומבאר רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו **בן יהודע**) כי באים חז"ל ללמדנו בזה שהצדיקים מחמירים על עצמם שלא לגזול אפילו דבר מועט דלא קפדי אינשי עליה, כגון ליקח קיסם מן אגודה של עצים וכיוצא בזה, כי גם דבר זה נחשב אצלם לגזל. על כן מייקרים הם את ממונם בביתם שלא לאבד אפילו דבר מועט, כפי שמצינו אצל יעקב אבינו שחזר על פכים קטנים שאין נחשבים לכולם לפי עושרו, זאת כדי ללמד את בניו ובני ביתו שלא יזלזלו בגזל שהוא בדבר מועט דלא קפדי אינשי עליה, בראותם שהממון חשוב אצל בעליו, שהרי אפילו שהוא עצמו עשיר גדול, בכל זאת סיכן עצמו לחזור לבדו להביא פכין קטנים. ומזה ילמדו גם הם להזהר בגזל אפילו בדבר מועט כגון לקחת קיסם מאגודה של עצים ולא יהיו מורין היתר לומר אין זה חשוב אצל בעליו.

נאמנות ונקיון כפיים

שני שותפים עשירים הגיעו פעם אל הגה"צ רבי בנימין דיסקין זצ"ל והשלישו אצלו סכום גדול. והנה אחר תקופה מסוימת נכנס אליו אחד השותפים וסיפר לו, כי מכיוון שנזדמנה לו כעת עיסקה מוצלחת אשר בעבור ביצועה נזקק הוא לסכום כסף נכבד, על כן מבקש הוא מהרב שיואיל בטובו להלוות לו מהכסף שהוא ושותפו הפקידו אצלו למשמרת, והוא מקוה כי תוך שבוע ימים יחזיר הוא את כל הסכום בשלימות לידו של הרב.

"לצערי" - השיב לו הרב - "לא אוכל למלאות את בקשתך". וכי הרב לא מחזיק אותי לאדם נאמן? - הזדעק האיש בכעס - "האם הבטחתי אינה הבטחה? האם חשוד אני בעיני הרב שלא אחזיר את הכסף בזמן?"

הרגיע אותו הרב: "ודאי אתה מאוד נאמן אצלי, אבל מה אעשה כי השותף שלך הקדים אותך, ובא אלי אתמול בלילה עם אותה בקשה בדיוק, ומה אעשה לך עכשיו?"

החל השותף לצעוק במשנה רוגז: "היאך אתם רשאים לעשות כדבר הזה? הרי שותפי בא שלא בידיעתי, והיאך יכולתם למסור לו את הפקדון!?"

"תנוח דעתך" - השיב לו הרב בחיוך - "האם אמרתי שנתתי לו את הכסף? ח"ו! אני לא יעשה כן בשום פנים! הכסף שקיבלתי משניכם יחד, לא אחזיר אלא רק אם תבואו שניכם יחד".

הוריד השותף את ראשו בבושת פנים. הוא נוכח לראות בצידקותו ויושרו של הרב וביקש ממנו מחילה. **עמוד אש**

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

מדוע "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה". מה שייכות יש בין זה לזה?

איזו עצה מקורית, לעצירת הכעס, אמר כ"ק אדמו"ר מגור בעל האמרי אמת?

מה הן מעלותיו וגודל שכרו של מי שמעביר על מדותיו?

לפי פשוטו של מקרא: אחרי שיעקב לא האמין לבניו ש"עוד יוסף חי", מה גרם לשינוי הפתאומי

שלפתע האמין להם?

על איזו מדה רעה כותב הרמח"ל שקשה מאוד להמלט ממנה, ומי שמצליח "הרי חזק ואמיץ הוא?"

על איזו מדה רעה כתב החפץ חיים שצריך לברוח ממנה כבורח מן האש?

הרודף אחר חברו להורגו ואפשר להצילו רק בשני אופנים: או ע"י הריגת הרודף או ע"י הלבנת פניו. האם עדיף

להרוג את הרודף מאשר להלבין פניו, שהרי מתמר לומדים שהלבנת פנים חמורה מאיבוד נפש?

על מה היה החפץ חיים מתפלל ובוכה מדי פעם, באמצע הלילה, בבית הכנסת ליד ארון קודש פתוח?

לאיזו "סכנת חיים" הכניס עצמו רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, ובלבד שלא ילבין פני הזולת?

על שאלות אלו ועוד רבות אחרות, תוכלו למצוא תשובות מעניינות בספר המבוקש **איש לרעהו**

(פרשת ויגש: עמודים תכ"ה-תס"ב) ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות **לפרטים: 02-5869073**

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

"אין בלבי שנאה עליכם"

היא התעלמה לחלוטין מכך שמדובר במקרה חרום, שלא ניתן לדחות אותו בשום פנים ואופן.

לפתע צצה מאחוריה דמותה של... גב' שחורי! "איך אתם מ'עייז'ים" תמחה גב' שחורי בקול רם (שבכוחו להעיר את כל השכונה...) "איך אתם מעיזים לקדוח כך באמצע הלילה, ולהפריע את מנוחת השכנים?!"

גב' חגית ניסתה להרגיע אותן, אך הבינה מהר מאוד שהיא יגעה לריק.

וכך הוסיפו ונערמו מקרים נוספים של חוסר הבנה וחשדנות. החי' כוכים התעוררו מצד השכנות, ולא מצידה של גב' חגית אשר נמנעה מליצור קונפליקטים מיותרים.

מלבד ההתעסקות עם תלונות השכנות, היו לגב' חגית בחייה מספר תפקידים נוספים. אחד מהם היה פעילות מסיבית בארגון החסד המקומי. מידי שבוע דאגה לכך שחבילות הסיוע יגיעו לנצרכים, ובין-יהם גם ל...גב' עדינה.

ערב ראש השנה. לקראת "תקופת החגים" נכנסו ארגוני החסד לפעילות מאסיבית, בגין ההוצאות המרובות שמאפיינות תקופה זו. גב' חגית שקעה כל כולה במאמץ לארגן חבילות מזון נכבדות ביותר למשפחות.

כאשר נחתה חבילת הסיוע בביתה של גב' עדינה, היא הייתה המומה מהשפע הרב שממש הציל אותה ואת משפחתה. היא אף פעם לא ידעה מי בדיוק עומד מאחורי פעילות החסד בשכונה, והפעם החליטה לברר זאת ביסודיות. הסיוע הפעם היה רב מידי, מכדי להתעלם ממי שעומד מאחוריה!

"גב' חגית" זה השם אליו הגיעה גב' עדינה בתום חקירה רבת היקף. גב' חגית היא זו שעומדת באופן ישיר מאחורי חבילות הסיוע שצונ'חות לביתה. 'האומנם?!' הרהרה גב' עדינה בצער ובתחושת בושה לא קטנה 'האומנם?!' והרי אני כליכך התנכרתי אליה!"

את שביל הזהב להתנהגותה האצילית של גב' חגית סלל יוסף הצדיק. כאשר הוא מתגלה לאחיו והם בושים מפניו, מרגיע אותם יוסף לאמור: "כשם שאין לי שנאה על בנימין אחי - שהרי לא היה במכירתו - כך אין בלבי שנאה עליכם" (רש"י בראשית מה, יב ע"פ מגילה דף ט"ז ע"ב). ולא רק שיוסף לא שונא את אחיו, אלא הוא תומך בהם בתקופת הרעב!

הרהורי החרטה העמוקים על התנהגותה כפויית הטובה כלפי שכנתה הטובה, הובילו את גב' עדינה במהרה למעשים. לא עבר זמן רב עד שהיא ניצבה מול דלת ביתה של שכנתה, והפעם לא בכדי להתלונן נגדה, אלא פשוט כדי לומר סליחה.

מילה אחת שבקושי בקע מפיה, בקול שנשק ומתייסר.

נשלח ע"י יסכה פת מאזור ירושלים

גב' חגית וגב' עדינה (השמות בדויים) שכנות היו. מטבע הדברים נוצר ביניהן קשר טוב שנשא גם אופי של עזרה הדדית. ילדיהן - שחלקם חופפים היו בגילם - שיחקו זה עם זה, מה שהוסיף לאווירה הנעימה אשר שררה בין שתי המשפחות.

קול הלמות פטישים התפשט בחלל הבניין. כל מכה ומכה העמיקה את תחושות הניכור מצד גב' שחורי (שם בדוי) לגב' חגית. מי זו בכלל גב' שחורי?

ביום בהיר החליטה משפחתה של גב' חגית לשפץ את דירתם הישנה. בתקופת השיפוצים הם עקרו את מגוריהם לבית אחר, ובדיוק בתקופה זו הגיעה להתגורר בבניין משפחתה של גב' שחורי. השכנה החדשה לא הכירה את גב' חגית, אך זה כלל לא מנע ממנה להכפיש את שמה של "השכנה הזו שעושה שיפוצים בבית שלה"...

כזו הייתה גב' שחורי: נרגנית וביקורתית עד אימה!

עם תום תקופת השיפוצים, חזרו בני משפחתה של גב' חגית לביתם. הם הופתעו לגלות דירה חדשה - אך גם הבניין היה לדאבונם "חדש"... פני שכניהם כבר לא היו כלפיהם כתמול שלשום!

בתקופה זו החלה גב' חגית לשמוע משכנותיה, דברי ביקורת שהדהימו אותה בכל פעם מחדש. מה ארע להן לשכנותיה הטובות? הדבר היה נשגב מבינתה! ומה עבר עליה על גב' עדינה, שכנתה הטובה!?

אך לא למשך זמן רב נאלצה גב' חגית להיוותר עם תמיהותיה. כעבור זמן מועט מאז חזרה לביתה המשותף, נערכה הכרות בינה לבין שכנתה החדשה גב' שחורי. כמה אופייני שההכרות נערכה על רקע דברי ביקורת חריפים שהשמיעה באוזניה גב' שחורי. מה לא הפריע לה?! הצלצול של הטלפון שלכם חזק מידי! פעמון הדלת אף הוא! ומדוע אתם הולכים לישון כליכך מאוחר?

מעתה לא היה קשה לגב' חגית לנחש מה התחולל בתקופת היעדרותם מבייתם. היא הבינה שלשונה הרעה והשנונה של גב' שחורי במעל!

הדבר, כמובן, חרה לה היטב.

זרזיפי המים שבקעו מבעד לקיר הפכו במהרה לקילוח. זה אירע למרות - ואולי בגלל - השיפוץ היסודי שהבית עבר לאחרונה. אחד הצינורות שהיה אמור לנקז את מי הגשמים עבר דרך הקיר, וברגע שהצינור נסדק חדרו מי הגשמים הביתה. הייתה זו שעת ערב מאוחרת, אך בני משפחתה של גב' חגית הבינו שיש לתקן את הצינור באופן מיידי. גשמים חזקים ירדו ללא הפוגות, והיה קיים חשש להצפת הבית.

בלית ברירה הזמינה גב' חגית בעל מלאכה, שהחל לקדוח בקיר ולהרעיש בכלי עבודתו. לא חלפו דקות אחדות ופניה של גב' עדינה - החברה לשעבר - נראו בפתח. המילים שיצאו מפיה הזכירו את שצף המים שבקעו מן הקיר. "הילדים שלי לא מסוגלים להירדם בגלל הרעש הנורא!" הייתה רק אחת מתלונותיה.